

ที่ กค 1003/ 6494

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กทม. 10400

| เมษายน 2553

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. และบันทึก

หลักการ และเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติฯ จำนวน 20 ชุด

2. ความจำเป็นในการยกร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต

พ.ศ. จำนวน 20 ชุด

ด้วยปัจจุบันบัตรเครดิตเป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายจนกลายเป็นเครื่องมือทางการเงินที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและการบริโภคของประชาชนจำนวนมาก การใช้บัตรเครดิตชำระราคาสินค้าหรือค่าบริการหรือเบิกถอนเงินสด กลายเป็นธุรกรรมทางการเงินที่อำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ผู้ประกอบการ ร้านค้า และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งปวง แต่ยังไม่มีการคุ้มครองประชาชนผู้บริโภคอย่างเพียงพอ เป็นเหตุให้ผู้ถือบัตรเครดิตไม่ได้รับความเป็นธรรม และส่งผลกระทบทางสังคมและต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สมควรเสนอร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. โดยมีความเป็นมา เหตุผลความจำเป็นและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้

/1. ความเป็นมา..

1. ความเป็นมา

1.1 เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2543 กระทรวงการคลังได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. ต่อคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2543 เห็นชอบในหลักการ และส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง (นายวรเทพ รัตนกร) ได้ขอถอนร่างกฎหมายดังกล่าว เพื่อพิจารณาทบทวนอีกครั้งหนึ่ง

1.2 เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2544 กระทรวงการคลังจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2545 ให้ส่งร่างฯ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่ายกกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นสามารถกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตได้ อย่างมีประสิทธิภาพอยู่แล้ว และไม่มี ความจำเป็นต้องออกกฎหมายเฉพาะเพื่อกำกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต และเมื่อวันที่ 23 เมษายน 2545 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาเพื่อเพิ่มเติมโทษทางอาญาเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิต บัตรอิเล็กทรอนิกส์ บัตรที่มีแถบแม่เหล็กไฟฟ้า

1.3 ต่อมาเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2545 กระทรวงการคลังจึงได้ออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 58 ลงวันที่ 11 พฤศจิกายน 2545 เพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้สถาบันการเงินอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง โดยธนาคารแห่งประเทศไทยออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตต้องปฏิบัติ

1.4 ต่อมาสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เสนอ เรื่องความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่องการสร้าง ความยุติธรรมให้กับเจ้าหนี้และลูกหนี้กรณีสินเชื่อส่วนบุคคลและบัตรเครดิตต่อคณะรัฐมนตรี โดยมีข้อเสนอแนะ 4 ประการ ได้แก่ การเร่งดำเนินการตามยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มาตรการด้านกฎหมาย การปรับปรุงกระบวนการวินิจฉัย และรูปแบบการทำงานของหน่วยงานรัฐและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมและสนับสนุน

การทำงานและ การรวมกลุ่มของภาคประชาชนในการทำงานเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2551 เห็นชอบแนวทางตามข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยให้กระทรวงการคลังร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงยุติธรรม ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น ร่วมกันพิจารณาในประเด็นดังกล่าว

1.5 กระทรวงยุติธรรมได้ยกร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจ บัตรเครดิต พ.ศ. และจัดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างดังกล่าว เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2552 และเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อกระทรวงการคลัง

1.6 สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลังได้จัดให้มีการรับฟัง ความคิดเห็นของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตต่อร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. ... เมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2552 โดยได้นำความคิดเห็นดังกล่าวมาใช้ ประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. ...

2. เหตุผล ความจำเป็น

ในปัจจุบันการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต กระทรวงการคลัง ได้อาศัยอำนาจตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 (ปว. 58) ออกประกาศกระทรวงการคลัง กำหนดให้การประกอบธุรกิจบัตรเครดิตเป็นกิจการที่ต้องขอรับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลัง และให้ธนาคารแห่งประเทศไทยออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแล การประกอบธุรกิจดังกล่าว โดยที่ผ่านมาสามารถกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตได้ ในระดับหนึ่ง แต่เนื่องจากการประกอบธุรกิจดังกล่าวมีการแข่งขันกันสูงมากขึ้น จนทำให้มี ผลกระทบต่อสิทธิของประชาชนผู้ใช้บริการโดยทั่วไป เช่น การหาลูกค้าย การแจ้งข้อมูล เป็นต้น ตลอดจนการไม่สามารถบัญญัติบทกำหนดโทษแก่ผู้ที่กระทำความผิดให้เหมาะสมแก่การกระทำ แตกต่างไปจาก ปว. 58 ได้ ทำให้มีข้อจำกัดในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจดังกล่าว ดังนั้น จึงสมควรที่จะต้องมีกฎหมายเพื่อกำกับดูแลการประกอบธุรกิจดังกล่าวเป็นการเฉพาะ เพื่อให้ สามารถกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถกำหนด มาตรการในการคุ้มครองประชาชนผู้ใช้บริการได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งมีบทกำหนดโทษที่เหมาะสม แก่ผู้กระทำความผิดด้วย

3. สาระสำคัญ

3.1 การขออนุญาตประกอบธุรกิจบัตรเครดิต

- กำหนดให้การประกอบธุรกิจบัตรเครดิตเป็นกิจการที่ต้องขอรับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย ยกเว้นการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตเพื่อชำระค่าสินค้า ค่าบริการ หรือค่าอื่นใดอันเป็นธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจนั่นเอง
- กำหนดหลักเกณฑ์ในการขออนุญาตและคุณสมบัติของผู้ประกอบประกอบธุรกิจ อาทิ เป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดหรือนิติบุคคลที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะ มีทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่าอัตราที่รัฐมนตรีกำหนด
- การตั้ง ย้ายหรือยกเลิกสำนักงานใหญ่หรือสาขาต้องได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย

3.2 หลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจ

- กำหนดหลักเกณฑ์ รูปแบบของเอกสารชี้ชวน ใบสมัคร และสัญญา ให้มีความชัดเจนในการระบุค่าธรรมเนียม ดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายต่างๆ
- กำหนดประเภทของบัตรเครดิต หลักเกณฑ์ออกบัตร วงเงินบัตร เครดิต คุณสมบัติของผู้ถือบัตร
- กำหนดวิธีการคิดดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าธรรมเนียมและค่าบริการอื่นๆ เช่น ค่าใช้จ่ายในการเรียกให้ชำระหนี้ เป็นต้น
- กำหนดข้อห้ามในการโอนหรือเปลี่ยนหนี้บัตรเครดิตเป็นหนี้ประเภทอื่น
- กำหนดข้อปฏิบัติอื่นๆ อาทิ หลักเกณฑ์การรับเรื่องราวร้องทุกข์ของลูกค้า การรักษาความลับของลูกค้า ลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้จัดการ การจัดทำแผนธุรกิจ และรายงาน เป็นต้น

3.3 การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจ

- รัฐมนตรีอาจเพิกถอนใบอนุญาตได้เมื่อปรากฏว่าผู้ประกอบธุรกิจไม่ดำเนินการตามกฎหมายหรือกระทำการที่ไม่เป็นธรรมแก่ผู้ถือบัตรหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน และเมื่อรัฐมนตรีมีคำสั่งให้แก้ไขฐานะหรือการดำเนินงาน หรือปฏิบัติให้ถูกต้องแล้วยังฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น

/- รัฐมนตรี..

- รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่หรืออาจมอบอำนาจให้
ธนาคารแห่งประเทศไทยดำเนินการแทนได้

3.4 สิทธิและหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจ ผู้ถือบัตรและผู้รับบัตร

3.4.1 ผู้ประกอบธุรกิจมีสิทธิและหน้าที่

- แจ้งวิธีการคำนวณอัตราค่าบริการรายปีให้ผู้ถือบัตรทราบ
- เปิดเผยหรือให้ข้อมูลแก่ผู้ถือบัตร รวมทั้งแจ้งเตือนเกี่ยวกับการทุจริตต่างๆ ในการใช้ข้อมูลหรือบัตรเครดิต

- หากพบว่าผู้รับบัตรยอมรับการใช้บัตรโดยรู้ว่าเป็นบัตร
เครดิตปลอมหรือผู้ถือบัตรไม่ใช่เจ้าของที่แท้จริงผู้ประกอบธุรกิจอาจปฏิเสธความรับผิดชอบได้

3.4.2 ผู้ถือบัตรมีสิทธิและหน้าที่

- ชำระราคาสินค้าหรือค่าบริการแก่ผู้ประกอบธุรกิจตาม
จำนวนเงินที่ระบุในใบแจ้งหนี้ภายในเวลาที่กำหนดไว้ เว้นแต่เป็นรายการที่ไม่ถูกต้องผู้ถือบัตร
อาจแจ้งและต่อผู้ประกอบธุรกิจหากผู้ประกอบธุรกิจไม่แก้ไขหรือยกเลิก ผู้ถือบัตรอาจปฏิเสธ
ความรับผิดชอบในหนี้รายการนั้น ๆ ได้

3.4.3 ผู้รับบัตรมีสิทธิและหน้าที่

- ตรวจสอบความถูกต้องของบัตรและลายมือชื่อมีฉะนั้น
ผู้ประกอบธุรกิจอาจยกเอาความไม่ถูกต้องนั้นขึ้นปฏิเสธความรับผิดชอบได้

- ห้ามผู้รับบัตรเพิ่มราคาเนื่องมาจากการใช้บัตรเครดิต
และห้ามเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย ค่าชดเชยอื่นใดนอกจากราคาสินค้านั้น

- ห้ามผู้รับบัตรปฏิเสธการชำระค่าสินค้าหรือค่าบริการ
โดยการใช้บัตรเครดิตหรือห้ามกำหนดเงื่อนไขหรือวงเงินขั้นต่ำในการชำระราคาสินค้าหรือ
ค่าบริการโดยบัตรเครดิต

- ถ้าผู้รับบัตรยอมรับการใช้บัตรเครดิตโดยรู้หรือควรจะรู้
ได้ว่าเป็นบัตรเครดิตปลอมหรือผู้ใช้บัตรเครดิตไม่ใช่ผู้ถือบัตรที่แท้จริง ผู้ประกอบธุรกิจหรือ
ผู้ถือบัตรที่แท้จริงอาจปฏิเสธความรับผิดชอบได้

3.5 การคุ้มครองผู้ถือบัตร

- ห้ามผู้ประกอบการธุรกิจเรียกเก็บเงินก่อนวันครบกำหนดชำระตามสัญญาและถ้าผู้ถือบัตรชำระเงินเกินยอดและร้องขอต่อผู้ประกอบการธุรกิจเป็นลายลักษณ์อักษร ผู้ประกอบการธุรกิจต้องคืนเงินแก่ผู้ถือบัตรทันที

- กรณีที่ผู้ถือบัตรซื้อสินค้าหรือบริการผ่านทางอินเทอร์เน็ต เมื่อผู้ถือบัตรมีข้อโต้แย้งเป็นลายลักษณ์อักษรว่าตนมิได้เป็นผู้ซื้อสินค้าหรือใช้บริการจากผู้รับบัตรนั้น ผู้ประกอบการธุรกิจจะต้องระงับการเรียกเก็บเงินจากผู้ถือบัตรไว้และทำการตรวจสอบ

- หนี้อันเนื่องมาจากการใช้บัตรเครดิต ห้ามมิให้ฟ้องร้องเมื่อพ้นสองปี นับแต่วันที่สัญญาบัตรเครดิตสิ้นสุดลง

3.6 บทเฉพาะกาล

- ผู้ประกอบการธุรกิจบัตรเครดิตที่ได้รับอนุญาตก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ถือว่าได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

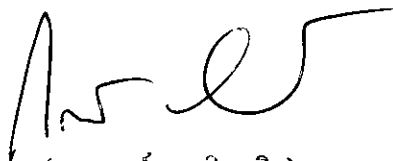
- ให้ผู้ที่ได้รับผ่อนผันตามกฎหมายเดิมได้รับการผ่อนผันต่อไปจนกว่าจะมีคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

- ให้ถือว่าบัตรเครดิตตามกฎหมายเดิมเป็นบัตรเครดิตตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างมาตรการในการคุ้มครองผู้บริโภคจากการใช้บัตรเครดิต เพื่อให้ผู้ถือบัตรเครดิตได้รับความเป็นธรรมและป้องกันการเกิดผลกระทบทางสังคมและต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม กระทรวงการคลังจึงเห็นควรเสนอร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. ต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจ
บัตรเครดิต พ.ศ. ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไปด้วย จะขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายกรณ์ จาติกวณิช)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สำนักกฎหมาย

โทร. 02 273 9020 ต่อ 3262 - 3268

โทรสาร 02-618-3371